

КАБ ЗАСТУПІЎСЯ ЗА ВАНДРОЎНІКАЎ

У Мірскім замку асвечана капліца ў гонар святога Хрыстафора

Гэты невялікі каталіцкі храм у Брамнай вежы замка быў заснаваны і асвачоны ў канцы XVI стагоддзя Мікалаем Хрыстафорам Радзівілам Сіроткам у гонар яго нябеснага заступніка. І вось сёлета, праз 400 гадоў пасля смерці Радзівіла Сіроткі, адрэстаўраваная капліца зноў адчыніла дзверы для вернікаў. Сімвалічна, што ўрачыстасць адбылася 25 ліпеня, у дзень св. Хрыстафора.

Легенда гаворыць, што святы Хрыстафор быў магутным рымлянінам высокага росту. У пошуках магчымасці служэння Хрысту ён трапіў да старца, які і параіў дапамагаць людзям пераадоўваць небяспечны брод на рацэ. Адным з такіх падарожнікаў, перанесеных Хрыстафорам на плячых цераз раку, быў маленькі Хрыстос. За прыхільнасць да хрысціянства волат быў кінуты ў турму мясцовым уладаром, дзе і памёр пакутніцкай смерцю. Але і сёння памяць пра яго жыве, а сам святы лічыцца заступнікам усіх падарожнікаў.

— Рэстаўрацыя і асвачэнне капліцы ў гонар святога Хрыстафора ў Мірскім замку — знакавая падзея для нашай краіны, — лічыць **епіскап Гродзенскай каталіцкай епархіі Аляксандр КАШКЕВІЧ**. — Дзякуючы намаганням многіх людзей гістарычная спадчына выратавана і адноўлена. У гэтай капліцы чалавек будзе мець магчымасць упрыгожыць сваю душу праз малітву. Я вельмі ўдзячны роду Радзівілаў, які пакінуў нашчадкам гэтую цудоўную архітэктурна-духоўную спадчыну. Няхай капліца

ўносіць уклад у духоўнае адраджэнне ўсіх людзей, якія будуць наведваць гэты гістарычны аб'ект.

Дырэктар замкавага комплексу «Мір» Вольга ПАПКО падчас свята расказала, што рэстаўрацыя капліцы была завершана больш за год таму, але летась урачыстую цырымонію яе асвачэння не змаглі правесці менавіта 25 ліпеня, таму давялося чакаць цэлы год, каб адным вялікім святам аддаць даніну памяці Мікалаю Крыштофу Радзівілу Сіротку, заснавальніку храма, і яго нябеснаму апекуну святому Хрыстафору.

— У мяне ёсць вялікая мара — каб у Міры з'явілася вуліца імя Мікалая Крыштофа Радзівіла Сіроткі, — прызналася Вольга Мікалаеўна. — Так, з аднаго боку такая назва гучала б грувастка, але з іншага — гэты выдатны чалавек, мецэнат, заслугоўвае такой павагі нашчадкаў.

У Міры ёсць легенда: калі пры спрыянні Радзівіла Сіроткі будаваўся касцёл Святога Мікалая, то былі знойдзеныя косці маманта, сам князь вельмі ганарыўся гэтай знаходкай і, каб пахваліцца, паказаў яе ўсім высокім гасцям. Сёння на сценах Мірскага замка таксама можна пабачыць рогі і капыты бізонаў, канечне, гэта не тыя старажытныя артэфакты, але нагода прыгадаць выдатную гісторыю.

— Крыштофам звалі дзядулю князя Мікалая па лініі маці, але спалучэнне Мікалаі Крыштоф ужо пасля смерці Сіроткі 16 разоў паўтаралася ў імянах прадстаўнікоў роду, насіць гэтае імя было вялікім гонарам, — расказвае Вольга Папко. —

ФОТА БЕЛТА

У прысвячэнні капліцы святому Хрыстафору ёсць яшчэ адзін сімвалічны сэнс. Гэты святы — апыжун падарожнікаў, а наш замак штогод прымае каля 300 тысяч турыстаў. Таму спадзяёмся, што гэты нябесны заступнік будзе дапамагаць вандроўнікам знаходзіць Мірскі замак і што свята 25 ліпеня для Міра стане традыцыйным.

Марына ВЕСЯЛУХА. vesialuha@zviazda.by

Жыццё — у прафесіі

У Магілёве напісалі кнігу пра журналістаў

Дыхтоўнае выданне на 200 старонках прысвечана творчаму і жыццёваму шляху вядомых журналістаў вобласці, пра якіх на працягу 5 гадоў пісала ў сваім праекце «Прафесія — журналіст» абласная газета «Магілёўскія ведамасці». Ідэя аформіць каштоўны матэрыял у кнігу належыць галоўнаму рэдактару інфармацыйнага агенцтва «Магілёўскія ведамасці» **Святлане ШУТАВАЙ**. Ініцыятыву падтрымала галоўнае ўпраўленне ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Магілёўскага аблвыканкама.

— Кніга ўнікальная ўжо тым, што моладзь, якая сёння прыходзіць да нас працаваць, зможа даведацца, наколькі адданыя людзі служылі гэтай прафесіі, — кажа Святлана Шутава. — Нашы калегі, прозвішча якіх мы чытаем пад матэрыяламі тых ці іншых выданняў, тут самі расказваюць пра сябе. **Уладзімір КАПУЗА**, акрамя таго, што ён **рэдактар абласной сельскагаспадарчай газеты «Зямля і людзі»**, а ў былым радыйшчык, яшчэ і выдатны лірычны паэт. Тут жа ёсць інтэрв'ю з Рыгорам Кісялём, які быў першым рэдактарам газеты «Магілёўскія ведамасці», а ў 1994 годзе ўзначаліў новаствораную нацыянальную дзяржтэлерадыёкампанію Беларусі.

Слова на старонках кнігі атрымалі 30 таленавітых газетчыкаў і радыйшчыкаў. Цяпер, калі скончылася эпоха праваднага радыё, асабліва цікава даведацца, чым яно жыло, пазнаёміцца з тымі, чыімі галасамі гаварыла. Гэта своеасаблівы дапаможнік для будучых журналістаў, бо лепшай базой для напісання курсавых і дыпломных пра журналістыку Магілёўшчыны не знайсці.

— Гэта вартае падвядзенне творчага праекта, які доўжыўся 5 гадоў, і наогул унікальнае выданне ў цэлым для краіны, — лічыць **намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Магілёўскага аблвыканкама Алена ДЗІВАКОВА**. — Журналісты пішучы гісторыю нашай Айчыны, але за рэпартажамі, тэле- і радыёсюжэтамі не відаць саміх аўтараў. Кніга дае добрую магчымасць даведацца пра іх жыццё. Гэты праект абавязкова трэба працягваць, бо таленавітых журналістаў на Магілёўшчыне значна больш.

Нэлі ЗІГУЛЯ. zigulya@zviazda.by

Андрэй Дзічэнка нарадзіўся ў 1988 годзе ў Калінінградзе ў сям'і вайскоўца. Апошняя акалічнасць і паслужыла прычынай таму (нагадаў, адбылася гэта яшчэ ў эпоху існавання СССР), што сям'я праз некаторы час пераехала ў Беларусь. Так Андрэй апынуўся ў Вілейцы. Пасля заканчэння сярэдняй школы паступіў на гістарычны факультэт Беларускага дзяржаўнага педагогічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка, хоць пасля яго заканчэння свой далейшы лёс вырашыў звязаць з журналістыкай. З яе і пачаўся шлях у літаратуру. І сёння на рахунку Андрэя Дзічэнкі не толькі шматлікія апавяданні, але і раманы. Нешта з напісанага ім зацікаўлены чытач можа знайсці ў папярковым варыянце, нешта ў сеціве. І хоць сам малады пісьменнік у адным з інтэрв'ю некалькі разоў прызнаўся, маўляў, далёка не ўсе здольныя дачытаць яго тэксты да канца (сапраўды, не зусім простыя, але, з іншага боку, для многіх тым і прыцягальныя), думаецца, што сярод чытачоў гэтага нумара «Звязды» такія калі і будуць, хто захоча пачытаць і іншыя творы Андрэя, дарэчы, аднаго з пераможцаў леташняга конкурсу маладых літаратараў Беларусі і Расіі «Мост дружбы», які праводзіць Пастаянны камітэт Саюзнай дзяржавы.

Алесь БАДАК.

Андрэй ДЗІЧЭНКА

КАНТАКТ

абывацеляў напаўнялі ўяўленне Сярожа яркімі ўспышкамі. Пра іх ён думаў ужо перад сном, калі надыходзіла важнае пераасэнсаванне пражытага ў прасторы аўтобуса жоўтага колеру, пакрытага інеем броду.

Зазіраючы ў думкі людзей і даследуючы іх патаемныя жаданні, Сярожа хацеў напаасці на след абраных чалавечых аргументаў. З самага дзяцінства ён уяўляў сабе тысячы ракет, якія ляцелі да планет і з далёкіх светлаў і па начах падалі на заснежаныя палі. Ад вогненных кратараў разыходзіліся голыя і стомленыя бязважжасцю людзі. Адны выжывалі, іншыя становіліся чыстай энергіяй і ў зусім новым якасным стане вярталіся дадому.

Сярожа хацеў знайсці тых, хто выжыў. Проста таму, што сам быў такім. Ніхто яму пра гэта не казаў, але далёкія светлы, у якіх ён не адчувае сябе ізгоем, ён бачыў у сваіх снах. Там жа яго сабраты глядзелі ў гіганцкія тэлеэкраны і назіралі за жыццём на берагах акіянаў, якія спантанна ўзніклі на гэтай планеце.

На жаль, многія не разумеюць сваёй каштоўнасці і хацелі з ёй скончыць раз і назаўжды, але Сярожа верыў у вялікі сэнс любога жыцця. З мясцовым насельніцтвам ён ніколі не меў зносін звычайным чалавечым маўленнем толькі праз тое, што яго розум не ўмеў гэтага рабіць. Спачатку гэта яго засмучала. Ён кідаўся, нібы быў вольнай птушкай у замкнёным пакоі. Потым жа марны адчай змяніўся абыякавай да ўсяго пакарой. На мяжы 10 і 11 зямных гадоў ён шмат думаў пра тое, што, напэўна, ёсць іншыя спосабы зносін з людзьмі.

Шмат у чым на цудоўныя адкрыцці адоранага хлапчука

паўплывала прыёмная маці і яе дотыкі. Калі яна сваімі цёплымі вуснамі цалавала яго ў лоб і гладзіла па густых русых валасах, то нябачныя сонечныя прамяні быццам бы прасвечвалі наскрозь спіну і ногі. Скура пакрывалася мурашкамі, і ад гэтага цела хлопчыка ўскаланалася, а твар міжволі азараўся ўсмешкай.

Аднойчы ў разгар працоўнага дня Сярожа залез у чарговую маршрутку з налётам броду на шкле. Праз некалькі прыпынкаў насупраць яго села чарнявая дзяўчына з мітуслівым позірам. Спачатку яна доўга корпалася ў торбачцы, а потым выняла з яе некалькі пакаменчаных купюр. Сярожа яна падалася падазронай і занадта ненатуральнай. Ледзь працягнуўшы да яе руку і дакрануўшыся кончыкамі пальцаў да яе плоці, ён раптам адчуў прыліў незвычайных, пазбаўленых логікі рашэнняў.

«Ура! Свае! Ура! Свае! Ура! Свае!» — круцілася некалькі аднолькавых слоў у галаве. Яшчэ крыху — і яны вырвуцца з суцэльнага патоку думак і набудуць уласнае гучанне.

Але пакуль што яшчэ рана.

Дзяўчына пільна глядзіць на спадарожніка. Затым складае вусны трубачкай і быццам бы цалуе яго нос. Сярожа ў адказ на гэтыя тэлепартыйныя ласкі ківае галавой. Усім сваім выглядам ён дае зразумець, што гатовы да кантакту і менавіта дзеля гэтага наездзіў тысячы кіламетраў па разбітых гарадскіх дарогах. Машына трасецца, метал бразгоча. Людзі ў салоне ўздрыгваюць ад рэзкага тармажэння. А Сярожа радасна на душы.

«Гэта ўсё так падобна да атракцыёнаў у парку».

— І, можа, ты... — яна кажа быццам бы шэптам, але больш ніхто яе не чуе. Толькі два чалавекі.

Дзяўчына бярэ Сярожу за руку і просіць спыніць машыну дзесьці паміж раённым гаспадарствам і заводам, сцены вакол якога такія высокія, што нават калі раскакацца на батуце, усё роўна не ўбачыш несамавітыя будыні і брудныя прахадныя.

Яны выйшлі на свежае паветра, развіталіся з маршруткай узмахамі рук і папляліся ўздоўж плота, паверхня якога даўнымдаўно парэпалася і нагадвае

фантасмагарычныя карты нязведаных светаў у двухмернай плоскасці.

Агінаючы цагляныя дамы, разбітыя дзіцячыя пляцоўкі і проста нічым не забудаваныя пусты, яны выйшлі на прастороную палянку, у кустах побач пахла гнілым лісцем і гарэлымі лапкамі. Дзяўчына дастала з торбачкі маленькі абрус, на якім белымі і чорнымі ніткамі аформіла швачка выткала зоркі і пустынную касмічную прастору так, быццам яна была якасна іншай.

Паслаўшы абрус на халодную зямлю, новая знаёмая з дакорам паглядзела на Сярожу.

— Пакладзі ўсё, што здольнае цябе тут утрымаць, — і Сярожа ў адказ дастаў з унутранай кішэнкі адно толькі пасведчанне, наіўна мяркуючы, што спадарожніца пазбавіць яго бясконцых пошукаў.

Закруціўшы пасведчанне ў абрус, яна схавала скрутак у сумку. Дзяўчына развіталася з Сярогам, адскочыла ўбок і паспешліва ўцякла ў лес.

Застаўшыся ў адзіноце, Сярожа раптам зразумець, што ўсё навокал — гэта суцэльны фальш, які здарыўся па вельмі вялікай памылцы. Апантаны думкамі аб адсутнасці рэальнасці, ён пешшу вяртаўся дадому, уразаючыся ў вітрыны крамаў і няветлівых мінакоў.

Неўзабаве вадзіцелі і прыёмная маці перасталі яго пазнаваць. А людзі — і зусім заўважаць яго прысутнасць сярод іх.

Адчуўшы мяжу чалавечай сутнасці, Сярожа замкнуўся і назаўсёды забыўся, як гэта бывае, калі здараецца шчасце.

З іншага ён ператварыўся ў звычайнага. У гэтым і заключа-лася вызваленне.